

«Smittesikring og biosikkerhet i norsk laksenæring»

- Presentasjon av anbefalte tiltak

Rapport, november 2020

Et samarbeid mellom:

Finansiert av:

For å kunne nå målsettingen om 5 mill. tonn laks i 2050,
**må laksenæringen i fellesskap gjøre vesentlige
forbedringer med hensyn på biosikkerhet**

Prosjektet: Fra omforente målbilder til anbefalte tiltak

Anbefalte bransjerettede tiltak

1 - Sikre felles gjennomføringsevne

Foreslåtte tiltak

- Etablere et «biosikkerhetsråd» bestående av toppledere i norske oppdrettsbedrifter som basert på felles interesser og konsensus skal sette felles mål og sikre økt gjennomføringsevne i viktige biosikkerhetsspørsmål.
- Etablere et **strategisk samarbeid** mellom næringa og myndigheter rundt biosikkerhet.

Strukturelle barrierer

- Næringa er i stor grad enige om hvilke smittevernstiltak som inngår i beste praksis. Næringen har imidlertid behov for å øke sin evne til å **avklare felles prioriteringer** og spørsmål om **kostnadsfordeling mellom aktørene**.
- Løse opp i definisjons-, koordinerings- og gjennomføringsproblemer på **områder der myndigheter ikke har hjemmel, ressurser eller som ikke egner seg for ivaretagelse basert på enkeltsaksvedtak**
- Nøytralisere **konkurranse** eller andre kommersielle mekanismer som i noen tilfeller virker mot næringas felles biosikkerhetsinteresser

2 - Forsterke lokalitetsbruk og områdeorganisering

Foreslåtte tiltak

- **Etablere en nasjonal bransjestandard** for alle områdesamarbeid som klart definerer innhold i område- og lokalitetsstruktur, biosikkerhetskrav og nødvendige forpliktelser for deltagerne.
- **Sikre samhandling mellom bransjestandard og forvaltning, herunder**
 - Etablere myndighetsinitiativ som **belønner selskap som deltar i forpliktende områdesamarbeid** i henhold til etablert bransjestandard.
 - Vurdere myndighetspålagt områdesamarbeid i tilfeller der dette ikke kan ivaretas av næringa.
 - Forsterke Mattilsynets hjemmel til å avslå lokalitets- eller driftsplansøknader som er i strid med inngåtte områdesamarbeid.

Strukturelle barrierer

- Kompensere utfordringer med en **fragmentert forvaltning** der det ene hensynet eller sektormyndigheten ofte kommer i konflikt med det andre
- **Utjevne ulikheter i den enkelte oppdretters kostnader** for å tilpasse seg beste praksis og næringas felles interesser
- Få mer **definerte rammer og forutsigbarhet** som gjør det mulig å kombinere hensyn til biosikkerhet og **kostnadseffektiv kapasitetsutnyttelse**

3 - Transport av smolt og mellomlagring av slaktefisk

Anbefalte tiltak

- Lage en plan og tidslinje for å:
 - Etablere praksis med **dedikerte båter til smolttransport**.
 - **Fase ut åpne ventemerder** i samarbeid med myndighetene.
- Ansvar et tillegges biosikkerhetsrådet

Strukturelle barrierer

- Næringa er i stor grad enige om hvilke smittevernstiltak som inngår i beste praksis, men har behov for å øke sin evne til å avklare felles **prioriteringer** og spørsmål om **kostnadsfordeling mellom aktørene**.
- Få mer **definerte geografiske rammer** og forutsigbarhet som gjør det mulig å kombinere hensyn til biosikkerhet og **kostnadseffektiv kapasitetsutnyttelse**
- Nøytralisere **konkurranse** eller andre kommersielle mekanismer som i noen tilfeller virker mot næringas felles biosikkerhetsinteresser.

4 - Teknisk design, vannbehandling og kvalitetssikring

Anbefalte tiltak

- Etablere felles standard for å ivareta biosikkerhet ved:
 - Teknisk design, vannbehandling og drift av settefiskanlegg. Innføre myndighetsregulert ansvar for ivaretagelse av denne.
 - Teknisk design, vannbehandling og drift av brønnbåter, avlusningsenheter og tilsvarende utstyr. Innføre myndighetsregulert ansvar for ivaretagelse av denne.

Strukturelle barrierer

- Redusere faglig eller operasjonell kompleksitet med påfølgende utfordringer knyttet til kapasitet, kompetanse, gjennomføring eller kontroll
- Utjevne forskjeller i næringsaktørenes informasjons- og kompetansetilgang på områder der disse ulikhetene er i konflikt med næringas felles interesser.
- Nøytralisere konkurranse eller andre kommersielle mekanismer som virker mot næringas felles biosikkerhetsinteresser

5 - Helseovervåking, informasjon og overganger i verdikjeden

Anbefalte tiltak

- Etablere felles retningslinjer for:
 - **Smitteovervåking og dokumentasjon av rogn uavhengig av kundekrav.**
 - **Skylling/desinfeksjon av rogn, og sikre enhetlig veiledning til kunde for behandling ved mottak.**
 - **Helseovervåking og dokumentasjon av smolt uavhengig av kundekrav.**
- Videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for **felles smitteovervåking og praksis knyttet til funn i rogn, og smolt før utsett.**

Strukturelle barrierer

- Utjevne forskjeller i næringsaktørenes **informasjons- og kompetansetilgang** på områder der disse ulikhetene er i konflikt med næringas felles interesser.
- Løse opp i **definisjons-, koordinerings- og gjennomføringsproblemer** på områder der myndigheter ikke har hjemmel, ressurser eller som ikke egner seg for ivaretagelse basert på enkeltvedtak
- Nøytralisere **konkurranse** eller andre kommersielle mekanismer som virker mot næringas felles biosikkerhetsinteresser

Rapporter på
www.fhf.no
prosjektnr
901522